

Täysistunto

Torstai 12.11.2015 klo 15.59—19.19

2.1. Suullinen kysymys sote-uudistuksesta (Tuula Haatainen sd)

Suullinen kysymys SKT 48/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Haatainen.

Keskustelu

16.01 **Tuula Haatainen sd:** Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että hallitus edistää sote-uudistusta. Uudistuksen tavoitteenahan on ollut, että ihmiset pääsevät nopeammin ja pompottelematta hoitoon, hyvinvointierot kaventuvat ja kustannusten kasvua hillitään. Lauantain vastaisena yönä kuulin, että hallitus päättikin maakuntahallintouudistuksesta, johon yritetään istuttaa sote-ratkaisua. Saamme sekavan hallintohimmelin, jossa valta ja vastuu ovat erkaantumassa. Kaikki asiantuntijat ovat olleet sitä mieltä, että sote-palveluiden kannalta tämä ratkaisu ei ole paras mahdollinen.

Arvoisa pääministerin sijainen, hallitus aikoo säästää 3 miljardia euroa sote-menoista. Kysynkin teiltä, kun teidän ministeriönne virkamiehet laskivat 12 alueen pohjalta 3 miljardin säästön, jota he pitivät järkevänä: voisitteko kertoa kansalaisille, miten perustelette, että alueita syntyykin nyt sekä 18 että 15?

16.03 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin sote-ratkaisu saatiin aikaiseksi, ja ratkaisu muodostuu siis siitä, että meillä on 18 itsehallintoaluetta ja 15 sote-aluetta. Ja te kysyitte tästä 3 miljardin säästöstä.

Meillä oli tässä kolme tavoitetta. Numero 1 oli se, että kestävyysvajeen näkökulmasta säästetään 3 miljardia. Numero 2 oli se, että verotus ei kiristy, ja numero 3 oli se, että palvelut paranevat. Uskon, että tämä kokonaisratkaisu, kun se syntyy ja saadaan voimaan vuonna 2019, tulee tämän tekemään.

Säästöistä oikeastaan kolme asiaa: 1) valtiolla on vahva ohjaus, 2) nämä päätökset tehdään leveämmillä hartioilla kuin koskaan aikaisemmin ja 3) kilpailua lisätään.

Tämä on minun mielestäni erinomainen sote-ratkaisu yhdistettynä erinomaiseen aluehallinnon ratkaisuun.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.04 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan vielä koko sote-uudistuksen ytimeen. Ratkaisunhan piti tuottaa selkeä hallintomalli, joka mahdollistaa tämän integraation, ja asiantuntijat olivat tämän 12 alueen kannalla. Nyt tulee sekava

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

hallintomalli, ja yksityisten palveluntuottajien tulo julkisen rinnalle heikentää nyt tätä integraatiota ja kansalaisille tärkeiden palveluiden kokonaisuuden hahmottamista. (Oikealta: Miten niin?)

Tästä piti syntyä kustannussäästöjä. Onko nyt käymässä niin, että alattekin valmistella tällaista palvelulupausta — kuten näissä virkamiespapereissa sanotaan — jolla kansalaisten palvelut rajataan minimiin, jotta tämä säästö voitaisiin tehdä? Taustamuistiossa todetaan, että nyt on priorisoitava, sairaaloita lakkautettava ja luotava palvelulupausta.

16.04 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En tiedä tarkkaan, mikä tuossa oli se kysymyksen osa. Mutta me lähdimme hallituksessa siitä, että meidän piti saada kokonaisratkaisu, joka sisälsi kaksi asiaa. Yksi oli sote ja sote-uudistus, jota me tässä salissa monen puolueen voimin olemme jo yli 10 vuotta yrittäneet saada aikaan, mutta emme ole siinä kollektiivisesti onnistuneet — nyt onnistuimme. Ja toinen kokonaisuus, johonka pyrimme, oli se, että meillä olisi järkevämpi itsehallinto-aluemalli kuin nykypäivänä. Ja me päädyimme järjestelmään, jossa on 18 itsehallintoaluetta. Me kävimme myös läpi sen kehikon ja tehtävät, jotka näille itsehallintoalueille kuuluvat, ja sitten päädyimme 15 sote-alueeseen, jolloin siis kolme näistä alueista, jotka eivät ole sote-alueita, ikään kuin tukeutuvat toiseen alueeseen.

Minun mielestäni tämä malli on selkeä ja ne peruseriaatteet, joihinkin se pohjautuu, ovat myös hyviä. Korostan vielä, että on ilman muuta selvää, kun lähdemme lainsäädäntöä rakentamaan, että meidän pitää katsoa tarkkaan rahoitus, (Puhemies koputtaa) valinnanvapauskokonaisuus ja itsehallintolakiuudistus.

16.06 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muutos, jota ollaan tekemässä, tehdään niille perusteille, joista on historia olemassa. Samalla pitää nähdä kauas tulevaisuuteen ja muistaa se ykkösasia: Nykymenolla on varmaa, että palvelut rapautuvat. Nykymenolla on varmaa, että terveyserot lisääntyvät. Nykymenolla on varmaa, että meidän rahamme eivät tule riittämään millään lailla.

Hallitus on tekemässä hallintohimmeleiden vallankumouksen. (Välihuutoja) Järjestäjävastuullisia toimijoita on jatkossa 18. Sote-vastuullisia on yhteistyön jälkeen 15. Nykytilanteessa järjestämisvastuussa olevia — niitä toimijoita, joilla on vastuu palvelujen aikaansaamisesta ja olemassaolosta — on hyvän matkaa toista sataa. Puhumattakaan niistä muista, sadoista organisaatioista, jotka tässä purkautuvat.

Ihminen on ykkönen. Ihmisen palvelu, hoivan tarve — se on se palvelulupausta, jonka tämä hallitus antaa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustaja Haatainen.

16.07 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn vielä pääministerin sijaiselta, ministeri Stubbilta: Nyt nämä virkamiesten arviot perustuivat 12 alueen malliin, selkeään yksiportaiseen hallintomalliin, jolla oli tulossa 3 miljardin säästöt, ja nyt te päädyitte 18:aan ja 15:een alueeseen ja luotte hallintobyrokratiaa. Kysyn vielä kerran: Kun virkamiehet sanovat selkeästi, että nyt on pakko priorisoida, leikata palveluita, sulkea sairaaloita, että enää ei tämä järkevöittäminen riitä säästöjen saamiseksi, niin mitä vastaatte nyt kansalaisille, jotka ovat huolestuneita palveluistaan? Tullaanko prio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

risoimaan, luomaan palvelukokonaisuuksia, joissa tehdään tietty raja — tämän saatte, ja ylimenevästä pitää maksaa itse tai ottaa päälle vakuutus?

16.08 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kolme kokonaisuutta tässä vastaukseksi.

Ensimmäinen liittyy uuteen aluehallintojärjestelmään. Siinä me olemme päätyneet siihen, että järjestämis päätöksen yhteydessä katsomme alueiden kokonaismäärää, siis sote-alueiden kokonaismäärää. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos asiantuntijat olivat oikeassa, se haarukka voi muodostua jonnekin 5—12:een, ja jos he olivat väärässä, niin sitten me pidämme kiinni siitä 15:stä. Eli siinä mielessä tämä järjestelmä on selkeä.

Toinen kokonaisuus, joka tähän liittyy, on ne säästöt. Uskon vahvasti siihen, että myös tällä virkavastuulla tehdyllä sote-uudistuksen säästömekanismeilla — päivätty 4.11. kello 11.00 — todennetaan se, että kestävyysvajeen 3 miljardia hoidetaan ja että verotus ei kiristy.

Sitten tähän liittyvät, totta kai, ne tavat, joilla me teemme, ja yksi niistä kokonaisuuksista on valinnanvapaus. Haluan tässä korostaa, että valtio tekee sen päätöksen, tekee ikään kuin kehikon ja sen jälkeen suomalainen potilas (Puhemies koputtaa) voi valita yksityisen, kolmannen sektorin tai julkisen puolen.

16.09 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että meillä on tässä käsittelyssä erittäin tarpeellinen, tärkeä ja erittäin iso uudistus, mitä on tehty jo 15 vuotta vähintäänkin. Hyvä, että hallitus pääsi tästä sopuun nyt, mutta näyttää siltä, että teillä on edelleen erittäin isoja kysymyksiä auki erityisesti tämän valinnanvapauden osalta. Edelleenkin meille ei ole avautunut, kuka valitsee, mitä valitsee ja keneltä valitsee. Nämä ovat kysymyksiä, jotka vaikuttavat tämän soten onnistumiseen ja lopputulokseen.

Arvoisa pääministerin sijainen, valtiovarainministeri Stubb, kysyn vielä kerran teiltä: mistä syntyvät ne säästöt, se 3 miljardin säästö? Te puhutte valinnanvapaudesta, joka minun käsitykseni mukaan päinvastoin lisää kustannuksia. Tekeekö tämä sote-uudistus nyt sen, että tässä tullaan säästämään hoidon saatavuudesta ja laadusta? Nämä ovat erittäin tärkeitä kysymyksiä meidän kansalaisille.

16.10 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Laadusta ei tässä tingitä. Jos me katsomme tätä kokonaispakettia, joka on syntynyt, vaikka parina valinnanvapaus ja säästöt. Valinnanvapaus lisää tasa-arvoa meidän nykyään epätasa-arvoiseen terveys- ja sosiaalipalvelujärjestelmäämme, (Hälinää) jossa ihmisillä, joilla ei ole työterveyshuoltoa tai ei ole rahaa, ei kerta kaikkiaan ole mahdollisuuksia saada samantyyppisiä samanaikaisia palveluita. 1) Tämä lisää tasa-arvoa. 2) Se lisää myös valinnanvapautta. 3) Se vähentää jonoja. 4) Se parantaa laatua. Nyt meidän täytyy muistaa, että meidän virkakunta, valtiovarainministeriö, on laskenut, että tällä nykymallilla, joka rakennetaan, (Paavo Arhinmäki: Mistä ne säästöt tulevat?) säästetään 3 miljardia euroa. Ja ne eivät säästy laadusta. Ymmärrän, että salin vasemmalla puolella on vaikea nähdä, että kilpailu voisi jollain tavalla lisätä tehokkuutta ja tulisi säästöjä, mutta voin taata, että näin tulee tapahtumaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

16.11 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eräs sote-uudistuksen keskeinen tavoite on se, että saisimme integraation paremmin toimimaan terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden ja sitten toisaalta perustason ja erikoissairaanhoidon välillä. Integraatiollahan tarkoitetaan sitä, että nämä palveluketjut olisivat ehjiä elikkä yhteistyö ja jatkuvuus toimisi. Herää se kysymys, että jos hallituksen tavoitteena on kuitenkin lisätä vahvasti kilpailutusta tai kilpailua — pääministerin sijainen, valtiovarainministeri Stubbhan sanoi, että kilpailua tullaan vahvasti lisäämään — niin miten me pystymme turvaamaan sen, että palveluketjut kuitenkin pysyvät ehjinä ja integraatio ei vaarannu. Ja sitten toisaalta kysyisin myös, kun tässä tämänviikkoisessa tiedotustilaisuudessa kävi ilmi, että aiotte myöskin sosiaalipalvelut sisällyttää näihin palveluihin, jotka ikään kuin avataan enemmän yksityisille tuottajille, tälle raha seuraa potilasta -mallille, miten te (Puhemies koputtaa) aiotte toteuttaa sosiaalipuolen palveluiden avaamisen yksityiselle. Siellä on tietosuojaongelmia esimerkiksi, kuten hyvin tiedetään. (Puhemies koputtaa)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt olisi ministerin vuoro.

16.12 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Alanko-Kahiluoto avasi sen ytimen, mistä on tarkoitus ja mitä välinettä käyttäen on tarkoitus saada kasaan tuo 3 miljardia seuraavan 15 vuoden aikana.

Me olemme tekemässä sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistämistä. Me olemme yhdistämässä perustasoa ja erityistasoa, saataisiin ne palveluketjut kuntoon tilanteessa, jossa kotona kaadutaan, lonkka murtuu. Mitä tapahtuu tilanteessa, jossa ollaan toimintakykyisenä takaisin kotona? Mikä on se ketju, se kuntoutuksen ketju, jossa on mukana terveydenhuoltoa ja sosiaalihuoltoa ihmisillä, jotka molempia tarvitsevat?

Nämä keinot, joilla tämä saadaan: Aivan keskeistä on tieto. Tiedolla johtaminen, palvelutarpeen kysyntään vastaaminen tilanteessa, jossa pitää olla tieto, mitä palveluja tullaan tarvitsemaan. Sitä pystytään ennakoimaan. Toisekseen se tiedonkulku on yksi ongelma koko tässä meidän nykymallissamme. Liikaa hajanaisia (Puhemies koputtaa) paloja.

16.13 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Vi talar om kanske århundradets viktigaste reform, och det som man borde minnas nu är faktiskt patienten, på vilket sätt servicen ska kunna garanteras på jämlika grunder för alla finländare i det här landet.

Arvoisa puhemies! Tässä on nyt hieman epäselvyyksiä siinä, mitä hallitus nyt tarkoittaa, kun halutaan jakaa maata 15 hoitoalueeseen mutta ainoastaan 12 alueella olisi niin sanottu täysin päivystävä sairaala. Miksi hallitus haluaa jakaa näitä alueita erilaiseen asemaan jo alusta? Miksi meillä ei ole sitten 15 täyden palvelun päivystyssairaalaa? Mitä tapahtuu aikaisemmille aluesairaaloille? Mitä tapahtuu ylipäänsä ympärivuorokautiselle päivystykselle? Jos katsotaan esimerkiksi Ruotsia, niin Ruotsissa on yli 60 sairaalaa, jotka päivystävät vuorokauden ympäri. Uskooko hallitus todella, että Suomessa pärjättäisiin 12:lla? Minä en usko siihen.

16.14 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei usko hallitukseen, että 12 sairaalalla pärjättäisiin, mutta sekin pitää muistaa, että tämä ei ole sairaalalaki, (Hannakaisa Heikkinen: Näin on! — Naurua) vaan tämä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

palvelujen pelastaminen tilanteessa, jossa meillä ei ole palvelujen kysyntään nähden riittävästi rahaa, ellei tehdä muutosta, eikä meillä ole ammattilaisia, jotka huolehtivat hoito- ja hoivapalveluista.

Aivan ydintä on se, että tulee palveluketjut. Olen osana tätä työtä tutustunut eri puolilla Suomea jo tähän mennessä siihen, mitä tapahtuu. Varsinais-Suomesta eiliseltä päivältä on erinomainen esimerkki yksi sairaala -mallista: yksi johto, yksi rahapussi. Turun yliopistollinen keskussairaala vastaa päivystystoiminnasta niin, että aluesairaaloissakin, kolmessa aluesairaalassa, on jatkossakin ympärivuorokautista päivystystä. Tämäntyypistä toimintaa ja työnjakoa pitää pystyä saamaan koko Suomeen. (Puhemies koputtaa)

16.15 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on kolme hyvää asiaa: hallitus teki päätöksen, hallitus ei ole hajonnut, ainakaan vielä, ja kolmas hyvä asia on tämä valinnanvapaus. Jos se tehdään järkevästi, niin se voi todella olla hyvä, mutta se edellyttää sitä, että se palvelee kansalaisia yhdenvertaisesti.

Jag skulle ställa en fråga till ministern om just det här när det gäller valfriheten. Är det valfrihet till exempel då en Närpesbo insjuknar akut och det inte mera finns 24/7-jour i Vasa och man är tvungen att fara till Seinäjoki, är det då valfrihet?

Elikkä silloin kun närpiöläinen sairastuu ja Vaasassa ei ole enää sitä palvelua, hän joutuu menemään Seinäjoen sairaalaan. (Eduskunnasta: Pääsee!)

16.16 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä oli edellisellä eduskunnalla hallituksen esitys hyvin pitkällä esityksen muodossa eduskunnan käsittelyssä. Me kauduimme silloin — silloinen eduskunta — perustuslain 121 §:ään, kunnalliseen itsehallintoon. Toinen pykälä, joka perustuslaissa on, joka on se johtotähti, jolla viedään eteenpäin asioita, on, että ihmisellä olisi rahapussin paksuudesta ja kotipaikasta ja myös äidinkielestä riippumatta palvelut saatavilla silloin, kun niitä palveluja tarvitsee. Nämä ovat niitä keskeisiä johtotähtiä, joita kohti matkataan.

Se, mitä tapahtuu Vaasassa, mitä tapahtuu Seinäjoella tarkan päivystyksen osalta, päätetään viime kädessä sillä alueella; alueilla päätetään se, mitä tehdään. Valtion vahvalla ohjauksella — toistan, valtion vahvalla ohjauksella — huolehditaan siitä, että myös siellä Närpiössä on omalla äidinkielellä riittävät päivystyspalvelut saatavilla.

16.17 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä haluaisin kysyä, mitä tarkoittatte sillä, valtiovarainministeri, että te takaatte, että säästöä syntyy. Se on aika kovin paljon taattu, varsinkin kun valtiovarainministeri olette. Minua hirvittävän paljon heikottaa ja ihmetyttää se, että te olette ripustautunut tähän niin sanottuun valinnanvapauden malliin, Ruotsin malliin. Tästä markkinaehtoisesta mallista, jota te edistätte, on Ruotsissa todettu — aivan suoraan Ruotsin viranomaisten tutkimana — että se ei ole tuottanut säästöä vaan paljon enemmän kustannuksia. Ja te nimenomaan halusitte, että tätä Ruotsin mallia Suomessa edistetään, joten minulle on tullut hyvin epäselväksi, mitä te tarkoittatte sillä, että te tällä valinnanvapauden edistämisellä tullette saamaan aikaan säästöjä. Te pikemminkin tuotatte juuri sen saman ongelman, jossa hyväosaiset ja hyvinvoivat saavat entistä enemmän hoitoa ja heikompiosaiset, sairaat saavat entistä huonompaa hoitoa. Eikö

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

meidän tarkoitus ollut tehdä niin kuin tässä ministeri juuri edellä todisti, saada kaikille (Puhemies koputtaa) hyvää hoitoa?

16.19 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jotta vältetään väärinkäsitykset, niin pitää katsoa tässä kahta kokonaisuutta. Valinnanvapauden osalta me emme ole rakentamassa Ruotsin mallia, emme Tanskan mallia, saati Hollannin mallia, vaan me olemme rakentamassa Suomen mallin, (Paavo Arhinmäki: Mikä se on?) sellaisen, joka sopii meille suomalaisille kaikista parhaiten. Toinen huomio on se, että valinnanvapauden tavoitteena eivät ole ne varsinaiset säästöt vaan valinnanvapauden tavoitteena on se, että meillä olisi tasa-arvoiset ja tasaveroiset sosiaali- ja terveyspalvelut, se, että valinnanvapaus lisääntyisi, ja se, että me saisimme parempia palveluja. Säästöt tulevat siitä, että meillä on vahva valtionohjaus, siitä, että syntyy kilpailua ja sitä kautta tehokkuutta. Toki meillä on vielä pitkä matka mennessä, mutta sovitaanko siitä, että kyseessä ei ole Ruotsin malli vaan Suomen malli?

16.20 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmisto kannattaa ihmisten valinnanvapautta, mutta me emme kannata yritysten rahastuksenvapautta. Suuri huoli tässä järjestelmässä on se, että kun Ruotsissa esimerkiksi tiedetään, että tämän mallin myötä raha seuraa äveriästä potilasta, tasa-arvo on vähentynyt, terveyserot ovat kasvaneet, niin miten luodaan se Suomen malli, joka takaa sen, että tasa-arvo paranee ja yksityisille yrityksille ei luoda rahantekokonetta. Jos katsoo, miten markkinat ovat reagoineet tähän sote-ratkaisuun ja nimenomaan tähän osuuteen, jossa halutaan yksityisiä tuoda mukaan: yksityisten lääkärifirmojen pörssikurssit ovat nousseet, Attendo ilmoitti välittömästi menevänsä pörssiin. Millä hallitus takaa, että aggressiivisen veronkierron ja veroparatiisien käyttöä ei tuoda mukaan suomalaisen terveydenhoidon rahastukseen? Luottako valtiovarainministeri Stubb siihen, kun teillä on sekä ministeri Toivakan että ministeri Bernerin kautta omakohtaista tietoa, miten tämä aggressiivinen verosuunnittelu toimii, (Eduskunnasta: Ohhoh!) että heidän tietopohjillaan (Puhemies koputtaa) pystytään nämä virheet korjaamaan?

16.21 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ei ole ihme, että tässä sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden muutoksen rakentamisessa menee sekaisin. Ei ole ihme, että ihmiset ovat aika ajoin vähän keskustelun tilanteesta vaihdellen enemmän huolissaan ja vähemmän huolissaan siitä, missä neuvola-palvelut ovat tai miten lääkärin vastaanotolle pääsee tai kuinka pitkiä ne hoitojonot ovat. Me olemme rakentamassa nyt vahvalla valtion ohjauksella sitä mallia ja sitä ratkaisua, joka on Suomen malli tähän meidän tilanteeseen. Yksikään cotypeistattu ratkaisu ei onnistu meillä jo siksi, että me olemme maailmassa ensimmäisenä tekemässä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteenliittämistä yhden johdon alle yhdelle rahapussille.

16.22 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen samaa mieltä edustaja Arhinmäen kanssa siitä, että me pyrimme tekemään sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistukset nimenomaan ihminen edellä. Ja se oli se, mitä me tavoittelimme tässä kokonaisuudessa, ja teimme ison ratkaisun. Mutta toivoisin myös tiettyä kunnioitusta meidän ministeriaitiomme suuntaan siitä päätöksestä, joka on tehty. Minä haluan henkilökohtaisesti kiittää ministeri Juha Rehulaa ja ministeri Hanna Mäntylää siitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

erinomaisesta työstä, jonka he tekivät, jotta me saimme tämän ratkaisun aikaiseksi, enkä haluaisi hirveän mielelläni tähän esimerkiksi sekoittaa verokysymyksiä.

16.22 Pirkko Mattila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä monet tutkimukset myös viime kaudella ovat jo puoltaneet tätä nyt esitettyä mallia, jossa on nimenomaan ihan mustaa valkoisella esitetty 3 miljardin säästöjä. Ei tämä kyllä niin yllätyksenä voi tulla, ja kuten valtiovarainministeri kuvasi, 10 vuotta tätä ratkaisua on etsitty, että joku on kyllä ollut koomassa, jos tätä yllätyksenä voi pitää.

Mutta tähän sote-ratkaisuun ollaan todellakin liittämässä laajempi, tätä alueellista itsehallintoa koskeva ratkaisu, ja on mielestäni erittäin tärkeää, että hallinto on sitten selvästi sitä alueiden hallintoa alueiden parhaaksi. Ilmeisesti ministeri Vehviläinen, te olette sitten tässä jatkovalmistelussa merkittävässä roolissa, ja haluaisin kysyä ministeriltä: mitkä ovat ne kulmakivet, joille tämä aluehallinto ryhdytään rakentamaan, ja vältetään sitten vaikkapa sitä putkihallintoa ja siiloutumista?

16.23 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä ollaan tekemässä todellista himmelivallankumousta. Eli olemme kokoamassa (Välihuutoja vasemmalta) alueella aluehallintoa yhteen, meillä on tällä hetkellä satoja kuntayhtymiä, ja myös soten osalta 150 kuntajärjestäjää, ja kun nämä laitetaan kaikki 18:lle itsehallintoalueelle, niin kysymys on maailman luokassa erittäin suuresta, suuresta uudistuksesta, himmelivallankumouksesta — saadaan niitä himmeleitä poistettua.

Mutta mitä tämä itsehallintouudistus tarkoittaa? Haluaisin sen ehkä kiteyttää niin, että itsehallintoalueet tarkoittavat kansanvaltaista aluehallintoa — kansanvaltaista aluehallintoa maakunnissa, siellä 18 alueella. Me olemme nytten linjanneet ne neljä asiaa, joita tämä erityisesti koskee, eli pelastustoimi, ely-keskusten kehittämistehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ympäristöterveydenhuolto, ja selvitystyö lähtee heti käyntiin, (Puhemies koputtaa) ja ripeästi etenemme.

16.24 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistutetaanpa nyt mieleen, että mistä tässä sote-uudistuksessa alun perin oli kyse: siis siitä, että tulee isompia kokonaisuuksia, jotka ottavat kokonaisvastuun potilaasta, niin että pompottelu vähenee, niin että potilas saa hoidon oikeaan aikaan oikeassa paikassa ja nimenomaan oikean hoidon. (Olavi Ala-Nissilä: Oikein ymmärretty!)

Mutta nyt, arvoisa puhemies, (Hälinää — Puhemies koputtaa) tämä markkinamalli, jonka te, ministeri Rehula, olette tähän liittänyt: Esimerkiksi professori Jussi Huttunen, joka on 16 vuoden ajan seurannut tätä sote-uudistusta, on arvioinut, että nyt tämä markkinamalli, joka pirstoo tämän kokonaisuuden, vaarantaa näiden hyötyjen saamisen. Haluan muistuttaa, että me viime kaudella yhteistyössä teidän kanssanne vielä torjuimme tämän tavoitteen. Mikä sai teidät, ministeri Rehula, muuttamaan mielenne?

Ja, kun kysytään, että mistä näitä säästöjä tulee, niin nyt, kun te otitte tämän sekavan hallinnon (Puhemies koputtaa) ja tämän... (Puhemies: Ministeri Rehula vastaa! — Puhemies antoi puheenvuoron seuraavalle puhujalle)

16.26 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Historian oppitunteja voimme tästä asiasta käydä tänään, ja todennäköisesti ensi viikon keskiviikkona jatkamme tätä historian opetusta toinen toisillemme, siitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

mitä on matkan varrella tapahtunut, (Sari Sarkomaa: Katse eteenpäin!) milloin parlamentarisesti kaikkien kanssa yhdessä, milloin erilaisilla luvuilla. Niitä on vilkkunut vuosien varrella ihan riittävästi. Tämä on muuten pienin luku, joka toistaiseksi on ollut käsittelyn pohjana. Hallitus on linjannut, että niitä hartioita on nyt tämä määrä, jotta voidaan palvelutarpeeseen vastata. Toiseksi: hallitus on linjannut kokonaisuuden, jossa on vahva valtio, jossa on hallintohimmeleitten purkamisoperaatio, jossa on huolehdittu siitä, että ihminen, joka palvelua tarvitsee, saa sen oikeaan aikaan, oikeassa paikassa, silloin kun se tarve on.

16.27 Sanna Lauslahti kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin: ei vain rakenne, vaan ennen kaikkea ihminen. Otan esimerkin ihmisen näkökulmasta. Meillä on työssä käyvä henkilö, joka on selkensä kanssa vaivainen. Hän tarvitsisi hoitoa, hänen pitäisi päästä leikkaukseen. Useimmiten hän saattaa joutua odottamaan puoli vuotta, ja samaan aikaan me maksamme, niin työnantaja kuin meidän Kela maksaa, hänelle sairauspäivärahoja, jolloin me joudumme kysymään, onko meidän järkevää maksaa ihmisen sairastamisesta esimerkiksi 10 000 euroa hänen odotusaikansa. Silloin peruskysymys on, että onko nyt tehty ratkaisu sellainen, että me voimme todella yksikanavaisen rahoituksen tehdä ja tehdä rakenteen, jossa selkäpotilas pääsee heti hoitoon, yhteiskunta säästää ja saamme myös lisää työpäiviä.

16.27 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus on linjannut sen muutoksen, jota ollaan tekemässä, sen muutoksen peruspaalut, ankkuroinut julkisen palvelun, ankkuroinut sen, että jatkossakin meillä on vahvoja julkisia toimijoita, jotka viime kädessä huolehtivat aina siitä, on sitten kyseessä perustason tai erityistason palvelut, että palvelut ovat saatavilla. Toiseksi peruskivet rahoituksen ja sen ihmisen oman valinnanvapauden rakentamiseksi on nyt paalutettu niin, että valmistelu voi tästä jatkua.

Tälläkin viikolla on uutisoitu useammassa aviisissa, että sote-sopu on syntynyt. Sote-sopu on syntynyt sillä hetkellä, kun eduskunta on lain hyväksynyt ja lainsäädännön hyväksynyt kevättalvella 2017. Ja se on se tähtäin, että ihminen saa ne palvelut tarvitessaan.

16.28 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että on löytynyt nyt ratkaisu sote-uudistuksen eteenpäinviemiseen. Se ei ole kaikilta osinsa ideaalinen, mutta pääasia, että saamme jatkossa leveille hartioille ihmisten sosiaali- ja terveyspalvelut, jotta ihmiset saavat hyvää terveyshoitoa jatkossakin tai se paranee, jotta lääkäriin pääsee.

Mutta kun kysymyksessä on myös sosiaalipalvelujen laaja uudistus, niin haluaisin kysyä tarkemmin, onko sosiaalipalveluiden kokonaisuudesta ja palveluketjuista vielä suunnitelmia tai ajatuksia. Kuinka esimerkiksi vammaisten palvelut, lastensuojelu, vanhustenhoito tullaan jatkossa järjestämään? Tuleeko vammainen henkilö saamaan uudistuksen jälkeen parempaa hoitoa ja parempia sosiaalipalveluita ja ennaltaehkäisyä?

16.29 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meillä on jatkossakin terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, vammaispalvelulaki, lastensuojelulaki, erillislainsäädäntö, joka ohjaa sitä tekemistä, joka antaa lainsäädäntö-, normitasoisen pohjan niille palveluille, joita perustuslainkin turvaamalla ta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 63/2015 vp

valla ihmisille annetaan. Ei tämä erityislainsäädäntö, sisältölainsäädäntö tästä mihinkään katoa. Nyt haetaan sitä, että laajemmilla hartioilla, osaamista tiivistämällä mahdollistetaan se, että kun on yhä enemmän esimerkiksi moniongelmaisia nuoria, kun perheet ovat moniongelmallisissa tilanteissa, niin nämä palveluketjut olisivat sellaisia, että sitä osaamista olisi kunkin tilanteen edellyttämällä tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat, tähän teemaan palataan ensi viikolla pääministerin ilmoituksen pohjalta. Silloin käydään 2,5 tunnin mittainen keskustelu. — Tähän keskusteluun viimeinen puheenvuoro, edustaja Tölli.

16.30 Tapani Tölli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä uudistus on historiallinen. Se merkitsee organisaatioiden merkittävää selkeyttämistä ja luo edellytykset tehokkaalle johtamiselle, tiedolla johtamiselle ja sille, että potilas tai ihminen hoidetaan oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Organisaatio sinänsä ei tuo säästöjä — SDP näyttää uskovan organisaatioon sinänsä — mutta tämä luo edellytykset tietojärjestelmien yhtenäistämiseksi. Haluan kysyä erityisesti peruspalveluministeriltä: minkä merkityksen arvioitte olevan juuri näillä asioilla, että tämä luo mahdollisuuden tehokkaalle johtamiselle, uusille hoitokäytännöille ja sille, että ihmistä hoidetaan oikeassa paikassa oikeaan aikaan?

16.31 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meidän on välttämätöntä saada tieto liikkumaan, itse kunkin, jokaisen suomalaisen, tiedot esimerkiksi lääkityksestä tai aikaisemmasta hoidosta, riippumatta siitä, missä me kulloinkin olemme. Se on välttämätöntä. Luodaan ne perustat, jotka mahdollistavat sen, että näistä nykyisistä tietojärjestelmien sokkeloista päästään tilanteeseen, jossa ei tule seiniä, joihin törmätään, vaan se tieto kulkee, ollaan sitten missä päin Suomea tahansa — aivan keskeinen asia oikean hoidon ja hoivan kannalta. Toisekseen, se tulevaisuus, johon varaudutaan, on senkaltainen, että sitä ei tarvitse ennustaa, (Puhemies koputtaa) mutta mitä parempi tieto meillä on hoidon ja hoivan tarpeesta esimerkiksi eri alueilla, — alueelliset erot ovat tässä isoja — niin sitä paremmin me onnistumme ja sitä paremmin meidän rahat riittävät.

Kysymyksen käsittely päättyi.